



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Animae Illvstres Ivliae Cliviae Montivm Marchiae  
Ravenspurgi Morsae Annexarvmqve Provinciarvm E  
Monvmentis Calamo R. P. Theodori Rhay. Societatis Iesv  
Redivivae**

**Rhay, Theodor**

**Neobvrgi Ad Danvbium, 1663**

V.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-10835**

percuti iussit, ut in cælum securi evolarent. Ex  
Mar. Can. Bre.

## V.

**M**EINWERCVS X. Padibornensium Præ-  
sul CLIVIO-Gelder Theisterbandia Comes,  
toto imperio spectatissimus, HENRICO Impera-  
tori propinquus, cuius COR & ANIMA habebatur  
& erat: quo mandante GOSLARIÆ A. C. 1009.  
â Willegiso Archiepiscopo Moguntino con-  
secratus, & A. C. 1036. s. Iunij denatus est!  
vixit cum eodem Imperatore familiarissimè:  
eiusdem auspicijs sacra monumenta posteris  
(præcipueq; Padibornensi Ecclesie) reliquit, & Ab-  
dinchofensem Abbatiam eâdem in vrbe, & insig-  
nem Collegiatam in Busdorp, plurimâque alia sa-  
cra loca; sacella & Asceteria, proprijs impen-  
dijs curavit, paternisque ex bonis, lautissimè  
fundavit, summam quoq; Padibornensium Ædem  
omnino collapsam â fundamentis extruxit, &  
munificentissimè hereditarijs cimelijs dotavit.  
Castrum ASPELIVM & RESSAM (nunc Clivia fir-  
missimum munimentum) magno ære vendiderat  
eius Mater ATHELA Saxonica, quâ pecuniâ  
ipse, ut sibi debitâ ac receptâ Padibornam mu-

ris, fossis, vallis, usq; adeò altis inclusit, ut Deo & Principibus suis fida animosâq; Padibornēsi-um gens pyrobolis, tormentis, & variorum telorum ignitorum genere petita, non semel, eorum beneficio, hostes superioribus bellis reiecerit pedēmq; indecorè referre coëgerit. Cleri quoque *sui ipse Regula ac Norma* eundem exemplo suo ad omnem virtutum, religionisque honestatem trahebat; in sese asper, in alios benignus; viduarum, egenorum pupillorum & maximè illorum, quos pudor publicè mendicare non permittebat, Pater & Asylon, ut iure hoc illum elogio depingant Annales, Præfulem fuisse prudentem, & ingeniosum, magnanimum, iustum, DEI timentem, de Ecclesia sua longè meritissimum, in pauperes liberalem, tantæque virtutis, ut viuus ac moriens totam *Germaniam* in sui admirationem rapuerit. Ad miraculum usque memoriâ dignum est, quod *Casulam* seu *Pallium* sacrum, quo Anno Christi M. CCC. XXXVI. amictus sepulturæ traditus ac inhumat' est in *Crypta S. STEPHANI Proto-Martyris* sub principali Choro, atque ibidem trecentis & quadraginta annis in tumulo quieuit B. MEINWERCVS *Episcopus*, nec vermes  
nec

nec putredo absumpserunt, itaque hodiedum *Casula integra est, ut quotannis die quintâ Mensis Junij* (quâ vitâ, S. Meinvercus exemptus est) *Præsul Abdinchoffenis in ea celebret: Pallium* autem hoc sacrum, ex albo Damasceno confectum nostris, quibus nunc utimur, admodum dissimile est: nam antè, retrò, & in utroque latere clausum ac integrum, infra angustum, rotundum, & apertum ad imos pedes demissum est: supra foramen, per quod exferere Sacerdos caput possit; habetque fimbrias à fronte & à tergo aureis litteris intertextas. Studiorum sub eo multiplicia floruerunt exercitia, & bonæ indolis adolescentes Grammaticis, Dialecticis, Philosophicis, Theologicis, Musicisque studijs, imbuebantur, quæ sub *Imado* alijsque ei' Successoribus florere quidem, sed tandem extincta tamdiu sepulta jacere, donec ab incomparabili Viro & B. Meinwerco moribus, genio, affectu erga inopes, naturâ, studijs, spiritu ac fervore Ecclesiam suam augendi pari, Præsule inquam Theodoro à Furstenberg, vniuersitate fundatâ, Collegio, amplissimòque ædificio extructo, ea resuscitata sunt; ingenti Patriæ, familiæque suæ perillustri gloriâ, à quibus præcellis

cellis maiorum suorum cogitationibus, non degeneraturum more recepto electum confidimus *modernum sanguinis ac sedis Successorem Reverendissimum ac illustrissimum Principem & Episcopum FERDINANDVM à Furstenberg*, cuius erga bonas artes affectum (nobis etiam tacentibus) opera eius in lucem missa loquuntur, ut jurecum Patria exultante dicamus: *In te defuncti spectamus Praesulis Ora, Artus & Artes* quotidianis incrementis augendas. *Concilio Moguntino MEINWERCVS* interfuit & varijs signis illustravit, Praesidente *Aribone Archiepiscopo Moguntino*; & huius invitatu, *HENRICO* praesente cui ita Religiosum ac suave *MEINWERC* ingenium probabatur ut eo publicis Imperij curis animum lassatum recrearet, velut in sideribus suis prolixè P. Christophorus Brouerius, & ex eodem recentè quidam bene eruditus probat Anonymus. nos pauca delibemus.

Constitutum erat aliquando *HENRICO* Imperatori in Curia Episcopali balneo uti; cave-ret proinde Praesul, ne quid ad lavandum deesset; *MEINWERCVS* tempore utendum ratus, occasionem hanc toti suæ Ecclesiæ, egentibusque quæstuosam hoc sancto stratagemate arripuit.

Excel-

excellentissimis ac tenuissimis agnellorum pelliculis Cæsari talarem Synthefin mustellarum iugulis in limbis circumductis, ad ingeniosius fallendū confici curat, quā & Imperatori bene lauto, ambitioso servitio subridens iniicit: splendidam vestem, primā fronte Cæsar admiratus mox peregrinas commissuras pinguiāque assumēta sentiens, vultu severiore assumpto, eiusmodi *Pastoriciam vestem Inurbanum Prasulem; non Cæsarem decere asserit; Episcopus vrbane reponit eam vestem totius Imperij Pastori Cæsari bellissime convenire simulque exaggeratè commemorat* quantam illa vestis ovilibus suis cladem intulisset; nec destitit antè, quàm regali curte seu villa insigni ac pingui, bono egenorum & Ecclesiæ vestem illam Imperator redimeret.

Iterum Henricus patrio recepto more, Nativitatis pervigilio poculum illi mittit, generosissimo plenum vino, sollicitè ministrum monens craterem ut referat, quo imperata faciente donum Meinwercus commendat, & latorem honestis colloquijs, ac vario officiorum genere eousque detinet, donec advocati artifices poculum ( latissimā jam cuppā ) ad modum

O

calicis

calicis subito formâssent, Imperatoris ipsius, ut donantis, nomine basi inciso. Cæsar intellectâ strophâ probavit eludentis industriam, nihilominus ex composito craterem repetit, Episcopum monens, de proprio, non alieno & raptu liberalem esse; manè tamen in primo eius noctis sacro, contactali sua Chunigunde ( ut loquitur auctor ) comitante, aræ craterem imponit, Episcopo Ecclesiæ, & sibi, de dono vsque adeò pretioso applaudente. Et cum pijs istis stratagematibus ( Palatinis, ac in primis Imperatrice, S. Meinwerci Zelo faventibus non semel ad aras exornandas petita cimelia retineret; inò rari pretij pallium Augustale ( gratis sæpius petatum ) clam furrupisset, ac Cæsari id reposcenti identidem responderet, non videri æquum, Christum Cæsare pauperiorem esse, neque jam usu suo Deo sacrata posse reuerti; HENRICVS Sancto eius dolo, & ingenio delectatus, pariter cum eodem sanctis iocis lusit.

Aduerterat Imperator non semel, Episcopum Ecclesiæ suæ curis ac spiritu raptum, aliquoties tam in sermone, quam in publici officij recitatione, Barbarismis uti, proinde ipsum  
scienter

ſcienter neſcium, & ſapienter indoctum Imperator diceret. idcirco clam auctor Sacellano fuit, ut in collectâ defunctorum ubi (pro famulis & famulabus oratur) priorem ſyllabam ex miſſali eraderet; obtemperat Sacellanus, & dum pro *Parentibus Imperatoris faceret MEINWERCVS*, non literam, quæ occidit, ſed ſpiritum, qui vivificat, attendens, ut ſcriptum reperit, *pro mulis & mulabus* legit: aſt actutum errorem agnoſcens, repetitis verbis, quæ malè protulerat, correxit, raſurâ non animadverſâ. Sacro abſoluto, & *Pontifici* ad menſam inuitato *Imperator* inſultans: Ego, inquit, *Patri meo atque Matri*, non mulis & mulabus meis miſſam celebrandam rogavi; at ille, *per Matrem*, ait, *Domini*, *Tu more ſolito iterum illuſiſti mihi, & non quoquo modo, verum in DEI noſtri ſervitio, cuius ipſe Vindex eſt & Jdex:*

*Namque ſibi factum non pertransibit inultum.*

Quo Zelo mox Canonicis in capitulū Principalis Eccleſiæ congregatis, Capellanum, Imperatoris huius rei Auctorem duriffimè verberibus caſtigari iuſſit, ut qui ex pelle vitulina, ſeu pergameno ſcripta eraſerat, pellem virgis bene conſcriptam Imperatori offerret, quo ſuo malo



doctus Sacellanus, ipse quidem, sed minimè  
Imperator à iocis destitit, *Sanctorum istorum & Or-*  
*bis bono illustriq̃ exemplo.*

Ad Mensam aliquando sedenti per angu-  
stam laquearis rimulam tenuem phyliram seu  
membranam auro inscriptam demitti Episcopo  
ob oculos iubet, quâ moneretur disponere do-  
mum suam veluti, quintâ die moriturus. Et cū in hor-  
to, cubiculo, variisq̃ per Curiam locis passim  
DEI nutu (ut opinabatur) sparsas eiusdem sche-  
das argumenti reperiret, extremis viribus mun-  
dum posthabens, ad decretoriam illam horam,  
cōtinuis ieiunijs, vigilijs, alijsq̃ corporis castiga-  
tionibus solitis & insolitis se cōparabat; & cum  
arcis cōfractis, quidquid auri, argenti, supellecti-  
lis, esculenti ac poculenti reliquum erat, opēsq̃,  
mox deserturus, prodigā ( ut solebat manu )  
inter egenos, solâ sandapilā retentā, largè spar-  
sisset, in Crypta, strato cilicio ( conscientiā pri-  
us animosā exhomologesi purgatā ) pronus iacens  
inter continuos gemitus, suspiria, & lachrimas  
in amaritudine animæ suæ antea actæ vitæ no-  
xas deflebat; sic in quintam diem conscientiæ,  
Deoque uacans, cum nihil languoris, præter  
latrantem fame stomachum sentiret, doli quid  
latere

latere ratus, primis tenebris e lecto, dum ieiunij ferè enectum corpus reficere cogitat, algidum focum, culinam iratam, & à pauperibus devoratã sēsit, ut ditissimo Comiti, munificentissimo Fundatori, pauperrimo Episcopo, ex alieno vivendum fuerit. Postridie dum Ecclesiam ingresso certatim omnes de vita singulari Dei beneficio, bono Ecclesiæ prorogatã, & inter reliquos *Cæsar* HENRICVS cum Palatinis huius fabulæ conscijs congratulatũ accurrerent, non suum, sed in Episcopo illatum Ecclesiæ & DEO vilipendium molestissimè accipiens, *omnes huius Strophe auctores conscijs fulmine excommunicationis ictos, extemplò iussit templo exesse donec crimen in Christum Domini admissum agnoscerent, debitèque desererent.* Perculit hoc inopinatum fulmen Palatinos, atque in primis *Imperatorem Imperatricemq;* fabulæ totius præcipuos auctores, templòque reverentiali timore egressi, erratorum veniam (certis, magnisque Aulæ Ministris non semel missis) rogant, quibus nil concedendum existimavit, *nisi in cinere, cilicio, excalceatiquè, ad templi Abdingofensis fores salutari exemplo pœnitentiam agentes, sua arbitria acciperent.* Quod dum in tanto fastigio illustres collocata Anima demissè

missè faciunt, nescias sanè *an His de humili obedientiâ, an Episcopo Meinverco de Constantia in defendenda Ecclesia potius congratulère.* Habet in Imperatore vir cordatus quod admiretur; in Imperatrice & Femina, quod imitetur; in Meinverco denique omnis Clericus & fidelis anima, quod veneretur. Sanè cavillis excipiant id Christianum facinus hoc nostro tecto, subdolo, callidòque seculo; quo Politicismus mundum inambulatur, Pseudopolitici ut velint; rideant tantam & auream prioris istius seculi innocentiam, quo secundum faciem Sanctorum, Sancti cum Deo, & inter sese iucundè ambulabant; deliria inquam illi sua (quibus nulla Ecclesiæ reuertentia est) delirent; candorem tamen Sanctorum illorum gratissima posteritas, omnis & Orbis Christianus loquetur, vivèntque nomina eorum in seculum seculi. *R. P. Christoph. Broverius in suis Sideribus, Gaspar Bruschius, Arnoldus, Brunnerus lib. 9. de reb. Boicis.*

## V.

**S**olemnis *Cammemoratio animarum, seu militum in praelio Worringensi intra Coloniam & Dusseldorpium A. C. 1288. occisorum. In bello hoc IOANNIS Ducis Palatini partes WALRAMVS Iulie*  
 EBER-